

1

Úryvek z povídky **Lesní panna** o jedné místní pověsti (čte Markéta Tallerová)

Vypravěč (Daniel Rous)

Jedním z neznámějších podještědských děl Karoliny Světlé je povídka *Lesní panna*. Rychtářova dcera Karla sedává pod starou lípou a vypráví mladému pražskému hraběti příběhy. Oba se do sebe záhy zamilují, ovšem to, jak jejich vztah skončí, předpovídá příběh o lesní panně, který mu Karla vypráví:

Karla (Markéta Tallerová)

“Můj pradědeček vyšel si jednou na dříví do ještědského lesa. V ten den bylo právě nesmírně parno, lehl si tedy trochu do chládku, by se zotavil. Ale na tom měkkém chmerku se mu to tak hezky leželo, že nechtě usnul.

[...]

Najednou se otevřelo naproti němu mýto a z houštiny vyletěla jako střela panna celá v zlatý plášť zahalena, ale nebyl to žádný plášť, nýbrž dlouhé plavé vlasy její, které se v temnosti třpytily jako ryzí zlato.

Letěla, letěla, a pradědeček slyšel, jak jí dechu ubývá, viděl, jak nohy unavením pod ní klesají a jak jí strachem slze po tvářích tekou; tu spatřila najednou pařež, křikla a zachytila se ho vši silou. Byl svrchovaný čas, neb vtom již řítila se za ní smečka černých šeredných psů s ohnivými tlamami a se sršícíma očima a hnala se okolo ní jako zlý vítr hrozným jakotem. Ale psi ji nezahlídlí, a to bylo tím, že odpočívala lesní panna na pařeze, nad nímž byl ten, kdo jej porážel, tři kříže udělal.

“Tys mi zachoval život,” pravila lesní pana k mému pradědečkovi, když se byli psi i bouřka přehnali, “bez tebe by mne bylo štvání roztrhalo. Žádej si za to ode mne cokoli, vyplním každé přání tvoje.”

“Žádám, by si se stala mou ženou,” odpověděl pradědeček bez rozmýšlení, neb žádná dívka se mu nebyla ještě zdála tak pěknou jako ta panna s těmi dlouhými pozlacenými vlasy. [...]

“Učiním, čeho si žádáš,” pravila smutně, “ale rozvaž si to dobře, než mne odvedeš; nejsem smrtelným ženám podobna, a snadno by se mohlo státi, že by se ti obyčej můj zprotivil. Vyčteš-li mi ale jen jedinkrát původ můj, tu tě musím v tu chvíli opustiti a to, co máš nejdražšího, s sebou vzíti, takový jest zákon mezi námi.”

[...]

Jednou se vracel z nějaké pouti domů, bylo to o svatém Janě Křtiteli, a na horách bylo obilí právě v nejpěknějším květu. Tu se mu vyhrnuli, sotva do vesnice vstoupil, všickni sousedé vstříc.

“Ty máš skočnou hospodyňku,” křičeli na naň posměvavě, “my sotva zaseli, a ona ti již žito pokládá. Čím více jsme jí bránili, tím více usilovala na žence, aby si popílili, by přišlo obilí do stodol. Přicházíš právě na obžínky.”

Pradědeček nevěděl, zdali to pravda, co mu povídají, čili žert, ale jak se přiblížil k statku, tu viděl široko daleko holá strništěta a na “mostkách” stála jeho žena a podávala mu již zdaleka synáčka, který se mu byl zatím narodil.

Ale v jeho prsou uhasla náhle její zpozdilostí všecka láska.

“Jdi mi z očí, ty prokletá lesní žínko!” křikl na ni místo pozdravení.

Lesní panna se náhle zarazila, bledla, bledla, její postava řídla, až se rozplynula i s dítětem svým ve mlhu.

V tutéž noc přišlo hrozné krupobití a potlouklo vše na vúkolí, ani stébélko nezůstalo rovně státi. Lidé plakali a naříkali až hrůza poslouchat; nevěděli, z čeho budou v zimě žítí.

Když ale pradědeček stodolu svou otevřel, by zelené, na rozkaz ženy tam složené obilí vyházel, stanul jako ohromen. Obilí bylo dozrálo jako zlato, a když začal mlátiti, tu sypalo stokrát víc než jiné, a on mohl podělití celou ves.

Tu teprve poznali všichni, jak dobře byla lesní panna s nimi smýšlela, a oplakávali ji hořce. Nejvíc pak truchlil můj pradědeček, ale žel jeho byl marný, lesní pana se více nevrátila. Na památku, že byla ve Světlé domovem, chrání až dosud naše hora a od té doby u nás ani jedinkrát nepotlouklo. Na místě ale, kde byla se svým dítětem navždy zmizela, vyrostla zde tato lípa, pod níž sedíme.”

Můj Ještěd. Ještědské obrázky Karoliny Světlé. Melantrich, Praha 1951. S. 12-17. Text editován.